

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА ЗА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

I ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА /БДП/

Обучението по БДП е вид социално учене, при което водеща е ролята на практическите умения, на нравствените аспекти, формиращи се главно чрез подражаване, личен опит, целенасочено обучение, упражнение и тренировки, и не може да се приравни към нито едно от изучаваните образователни направления в отделните групи на детската градина. Това учене трябва да се разглежда като неделима част от цялостното образование и възпитание на личността на детето и трябва да се извършва непрекъснато в рамките на възпитателно-образователния процес в детската градина.

Основите на общата култура и поведение на личността се поставят още в предучилищна възраст. От този момент трябва да започне подготовката на децата за тяхната “пожизнена” професия - участник в движението като пешеходец.

В тази възраст те рядко се движат самостоятелно. Въпреки това децата са участници в движението и като такива трябва да умеят да се движат безопасно.

Формирането на ориентировъчна способност, както и повишената сензитивност на този период, са добра предпоставка за усвояване на елементарни представи, понятия и умения за безопасно движение. Всичко това ще послужи като основа за овладяване на по-сложни познавателни структури по БДП в училище. Така постепенно те ще се превърнат в осъзнати навици и в регулатор на поведението. Учебното съдържание е съобразено както със специфичните особености на тази възраст, така и с принципите на глобалност, последователност и спираловидност.

То е основа за формиране на когнитивните и практически умения на децата, необходими им за опазване на пътя.

Основна и водеща дейност в тази възраст е играта.

Елементи от обучението по БДП може да се включат във всеки един режимен момент, без това да наруши комплектността и нормите на възпитателно-образователния процес. Това са дидактическите, подвижните и музикално-подвижните игри, разходки и наблюдения.

Учебното съдържание е структурирано в глобални теми по групи.

Основните методи на възпитателно-образователния процес в тази възрастова група са: игровият, ситуативно-моделният и интегративният. Предпоставка за успешно овладяване азбуката на безопасното движение от децата е постоянният контакт между семейството и детската градина.

II ЦЕЛИ НА ВЪЗПИТАТЕЛНО-ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС ПО БДП В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Глобалната цел на възпитателно-образователния процес по БДП изисква у децата до I-III (IV) група да се изградят елементарни представи и понятия за пътното движение и начални умения за безопасно предвижване като пешеходци.

Тази глобална цел се конкретизира, както следва:

- Развиване сензориката на децата (възприемане и различаване цветове и форми, движение, анализиране на информация от светлинни и звукови сигнали);
- Да различават улично платно, тротоар;
- Да знаят кой къде се движи;
- Да знаят, че не трябва да се движат сами;
- Да знаят къде е опасно да се движат и защо;
- Да умеят да се ориентират в елементарна пътна ситуация;
- Да се спазват определени правила при движение;
- Да знаят къде е опасно и безопасно да се играе;
- Да умеят да се предвижват самостоятелно на къси разстояния;
- Да правят елементарни констатации на наблюдавана пътна ситуация;
- Да търсят и откриват пътни знаци и сигнали за пешеходците.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕ ПО ПЪТИЩАТА

Очакваните резултати са диференцирани в колони 1 и 2 на приложената таблица. Те са формулирани така, че да могат да бъдат изпълнени от децата и да бъдат констатирани при вътрешното или външно оценяване с по-голяма лекота.

Учебното съдържание дефинирано в ядрата на ДОИ за I–III (IV) група е предназначено за постигне на специфичните цели на възпитанието и обучението по БДП в тази възрастова група.

Работата в рамките на формулираните глобални теми в четирите групи трябва да доведе до полагане в единство на основите на всички компоненти на функционалната грамотност и съвременната култура на поведение. От децата се очаква да започнат формиране на знания и умения за безопасно поведение.

С това се поставят основите на възпитаване на съвременна транспортна култура

IV. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Съгласно Наредба № 4 от 18.09.2000 г. на МОН обучението по БДП в съдържателен план присъства в образователното направление Ориентиране в социалния свят и по-точно в ядрото Социално-културна среда.

Възможно е развиване на интегративни връзки с направленията: български език, математика, ориентиране в социалния свят, ориентиране в природата, изкуства и физическа култура.

За да е ефектен възпитателно-образователният процес по БДП в детската градина, трябва да се реализира на богата нагледно–практическа основа, даваща възможност на децата да се включат в различни видове дейности: учебна, игрова, трудова. При неговото реализиране учителят дава място на обучението по БДП както в различните ситуации, така също в различните видове игри, разходки и наблюдения. Учителят трябва да използва индивидуалната и груповата дейност на децата.

Целите на възпитанието и обучението по БДП в детската градина е започване на формиране на начални представи на децата и умения за ориентиране в пътната среда. Необходимо е конкретизирането на тези цели за всяка група, въз основа на възрастовите особености на децата.

Съдържанието на възпитанието и обучението по БДП трябва да съответства на средата, в която децата живеят, и да бъде предимно графично-иллюстративно (табла, рисунки, филмчета и др.).

При възпитанието и обучението по БДП трябва да се използват активно-действени методи и организационни форми (беседи, игри, етюди, конструиране, моделиране, представления, разходки, наблюдения и др.).

Средствата за възпитанието и обучението по БДП трябва да са в контекста на цялата среда в детската градина.

За постигане на целите е необходимо във всяка група през годината да се провеждат по пет занятия (ситуации).

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА ДЕТЕТО В I–III (IV) ГРУПА

За контрол на постиженията на децата трябва да се използват предимно устни методи за проверка, наблюдения на поведението им и оценяване резултатите от тяхната учебна дейност.

Игрите с правила в тази възраст могат да изпълняват роля на тестова проверка.

При устната проверка се оценява умението на детето да отговаря самостоятелно и точно на поставени от учителя въпроси, да използва съответната терминология, да разказва по картина или серия от картини, по наблюдения и лични преживявания.

П Р И Л О Ж Е Н И Е

I ГРУПА

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ		IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ			
Ядра на учебното съдържание	Основни резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия /по теми/	Контекст на учебното съдържание и дейности, извършвани от децата	Възможности за междупредметни връзки
<i>Колона 1</i>	<i>Колона 2</i>	<i>Колона 3</i>	<i>Колона 4</i>	<i>Колона 5</i>	<i>Колона 6</i>
1. Пътна среда.	<p>Стандарт 1. Детето умее да:</p> <ul style="list-style-type: none"> разпознава и изброява елементите на пътната среда. <p>Очакван резултат: Начално ориентиране в пътната среда.</p>	<p>Глобална тема: Нашата улица</p> <p>Подтема 1: Улицата Детето трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> назовава и различава тротоар, платно; върви само по тротоара по време на разходка. 	улица, тротоар, платно.	<p>На децата да се даде възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> в игрови дейности да разпознават и назовават елементи на пътната среда и различните участници в пътното движение; да конструират, моделират и рисуват различни елементи на пътната среда и участници в пътното движение. 	<p>1. Пространствени отношения:</p> <ul style="list-style-type: none"> започва да осъзнава собственото си място в пътната среда. <p>2. Светът на "Аз-а":</p> <ul style="list-style-type: none"> започва да осъзнава собствените си движения и действия на пътя. <p>3. Предметна среда:</p> <ul style="list-style-type: none"> разпознава елементите на пътната среда в близост до дома и детската градина. <p>4. Изобразително изкуство:</p> <ul style="list-style-type: none"> рисува отделни елементи на пътната среда. <p>5. Двигателна дейност:</p> <ul style="list-style-type: none"> изпълнява основни движения "горе-долу", "ляво-дясно"
2. Аз и другите на пътя	<p>Стандарт 2. Детето умее да:</p> <ul style="list-style-type: none"> разпознава, наименува, изброява и изговаря другите участници в движението. <p>Очакван резултат: Вербална и моторно-двигателна активност.</p>	<p>Подтема 2: Пешеходци и автомобили Детето трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> изброява кой къде се движи; назовава участниците в движението; изброява светлините на светофара по цвят. 	пешеходец, лек автомобил, автобус, трамвай, тролейбус, шофьор, светофар, червено, жълто, зелено		

II ГРУПА

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ		IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ			
Ядра на учебното съдържание	Основни резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия /по теми/	Контекст на учебното съдържание и дейности, извършвани от децата	Възможности за междупредметни връзки
<p>1. Безопасни и опасни места за игра</p> <p>2. Правила за безопасно движение</p>	<p>Стандарт 1. Детето умее да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наименува и изброява безопасните места за игра; • наименован и изброява опасни места за игра. <p>Очакван резултат: Детето знае къде да играе.</p> <p>Стандарт 2. Детето умее да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наименован и изброява елементите на пътната среда и участниците в движението; • възпроизвежда след учителката основните правила за безопасно движение. <p>Очакван резултат: Начално ориентиране за правилата за безопасно движение. Развитие и</p>	<p>Глобална тема: Улично движение</p> <p>Подтема 1: Къде играят децата. Детето трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разказва кои са опасните и безопасни места за игра; • разказва къде и кои са неговите и на приятелите му места за игра. <p>Подтема 2: Движението по улицата има свои правила Детето трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изброява основни правила за безопасно движение на улицата; • разказва кой и къде има право да пресича улицата. 	<p>улица, пресичане, правила за пресичане, детска площадка, квартална градинка</p>	<p>На децата да се даде възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> • в игрови дейности да разпознават и назовават елементи на улицата, безопасните и опасни места; • да конструират, моделират и рисуват различни елементи на улицата. 	<p>1. Пространствени отношения: започва да осъзнава собственото си място на улицата.</p> <p>2. Светът на "Аз-а": започва да осъзнава собствените си движения и действия на улицата.</p> <p>3. Предметна среда: • разпознава елементите на улицата в близост до дома и детската градина.</p> <p>4. Изобразително изкуство: • рисува и моделира отделни елементи на улицата.</p> <p>5. Двигателна дейност: • изпълнява основни движения "горе-долу", "ляво-дясно".</p>

	усъвършенстване на сензориката и моториката на детето.				
--	--	--	--	--	--

III (IV) ГРУПА

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ		IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ			
Ядра на учебното съдържание	Основни резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия /по теми/	Контекст на учебното съдържание и дейности, извършвани от децата	Възможности за междупредметни връзки
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
<p>1. Сам на улицата е опасно</p> <p>2. Аз съм малък пешеходец</p>	<p>Стандарт 1. Детето умее да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изброява опасните места на улицата; • изброява какво и защо не трябва да върши сам на улицата; • разпознава зрительно и слухово и наименован превозните средства. <p>Очакван резултат: Осъзнаване, че на улицата е опасно без придружител.</p> <p>Стандарт 2. Детето умее да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прави вербален разказ на пътна ситуация по картина или серия от 	<p>Глобална тема: Уча се сам да се движа безопасно</p> <p>Подтема 1: Внимание! Улица! Детето трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наименован и изброява опасните и безопасни места на улицата; • разказва защо на улицата е опасно, когато е само. <p>Подтема 2: Какво знае и може малкият пешеходец? Детето трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • описва със свои думи що е пешеходец; • изброява правилата, 	шумове от уличното движение, пешеходец, улична ситуация	<p>На децата да се даде възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> • в игрови дейности да разпознават и назовават елементи на улицата, безопасните и опасни места; • в ролеви игри да демонстрират безопасно поведение на пешеходец; да конструират, моделират и рисуват различни елементи на улицата с участие на пешеходец; • да развият зрителния и слухов анализатор чрез игрова дейност. 	<p>1. Пространствени отношения: осъзнава собственото си място на улицата.</p> <p>2. Светът на "Аз-а":</p> <ul style="list-style-type: none"> • осъзнава и обяснява собствените си движения и действия на улицата. <p>3. Предметна среда:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разпознава елементите на улицата като опасни и безопасни в близост до дома и детската градина. <p>4. Изобразително изкуство:</p> <ul style="list-style-type: none"> • рисува и моделира пътни ситуации с участие на пешеходци. <p>5. Двигателна дейност:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изпълнява основни движения "горе-долу", "ляво-дясно".

	<p>картини;</p> <ul style="list-style-type: none">• демонстрира основните правила за безопасно поведение като пешеходец в детската градина. <p>Очакван резултат: Въздържане от спонтанни реакции, когато детето е само на улицата.</p>	<p>които трябва да спазва пешеходецът.</p>			
--	--	--	--	--	--